

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil
Manuscrise nu se in-
napoiază.

ROMÂNUL

Din partea ministerului suntem rugați să publicăm la
de frunte următorul

Apel.

Ministrul de război, ministrul ungar de
honvezi și ministrul austriac de landwehr, ca
autoritate centrală, pentru ajutorarea bene-
volă a armatei întregi au organizat, în înțe-
legere reciprocă, în *Budapesta* și în *Viena* câ-
te un

Oficiu pentru ajutorarea armatei.

Pentru conducerea acestor oficii, este or-
donat câte un general în rang mai înalt; *cer-*
cul lor de activitate se extinde în toate direc-
țiunile ajutorării benevole cu excepția îngri-
jirii bolnavilor și a răniților, cari își are or-
ganizația sa specială (Societatea „Crucea
Roșie”), și a sprijini familiile celor chemați la
arme, care se face pe baza legii.

Rămâne neatinsă: activitatea reuniunilor,
comitetelor de colectat etc. deja înființate
pentru ajutorarea armatei; ba oficiile desti-
cate a sprijini armata, vor face din partea
lor tot posibilul, ca ajutorarea benevolă să se
poată manifesta în cât de multe feluri. În pri-
vința aceasta oficiile vor servi bucuros cu
sfat și cu îndrumare tuturor compatrioților
noștri din monarhie, precum și celor din co-
loniile noastre din străinătate, cari doresc a
jertfi pe altarul patriei în favorul acestui scop
majestos.

Oficiile pentru ajutorarea armatei, con-
form caracterului lor oficios, voesc a da, fă-
ră nici un interes o direcțiune corespunză-
toare tuturor mișcărilor mari de ajutorare,
cari deja s'au înființat în monarhie, și doresc
a rămânea focarul tuturor năzuințelor patrio-
tice de felul acesta. În deosebi se vor îngriji,
că ajutorarea să corăspundă întru toate și
pretențiunilor vieții practice.

Aceste oficii sunt totodată și centrele de
informare pentru ajutorarea benevolă.

În consecință sunt rugate toate acele per-
soane, societăți, comitete etc. cari doresc, în
înțelesul celor zise, a conlucra la ajutorarea
armatei, să se adreseze către oficiul pentru
ajutorarea armatei la ministerul de război
ces. și reg. (*Kriegsfürsorgeamt des k. u. k.*
*Kriegsministeriums Wien IX/3 Schwarzs-
pauerstrasse 15*), sau către oficiul pentru aju-
torarea armatei la ministeriul de honvezi reg.
ung. (*Budapest, IV. Váci utca 38 sz.*)

Fiecare dintre aceste oficii primește dona-
țiuni de bani pentru orice formă de ajutorare
și le va trimite fără amânare la locul destinat.
Se colectează oricel fel de daruri pe sama vă-
duvelor și orfanilor acelor ostași, cari au că-
zut în război, sau au căzut morți în urma os-
tenelelor, asemenea colectează darurile fă-
cute în favorul ostașilor de pe câmpul de lup-
tă, și în general se nizuiesc să sprijinească și
să organizeze toate acțiunile de ajutorare.

Se atrage atenția publicului, că nu este
util a trimite articlii, cari se strică ușor. În-
aminte de a se trimite astfel de articlii este con-
zult a face întrebare la respectivul oficiu pen-

tru ajutorarea armatei. Modul cel mai potri-
vit pentru ajutorare este: trimiterea de bani
în număr.

Scrisori, întrebări, și daruri în bani pen-
tru cele două oficii, precum și alte daruri de-
stinate oficiului din Budapesta, sunt a se tri-
mite pe adresele susamintite. Adresa pentru

obiectele destinate oficiului din Viena este ur-
mătoarea: *Oficiul ministeriului de război ces.*
și reg. pentru ajutorarea armatei (An das k.
u. k. Kriegsministerium Kriegsfürsorgeamt
(Wien I. Stubenring).

Ambele oficii corespundează în toate lim-
bile din monarhie.

Neutralitatea României.

Declarațiile d-lui Take Ionescu. — Părerea d-lui C. G. Disescu.

Arad, 21 August.

Asupra atitudinii României în actualul
război european circulă zilnic fel de fel de
știri, cari nu arareori neliniștesc populațiunea
monarhiei și cu deosebire populațiunea din ți-
nuturile Ungariei dela granița României. Dar
chiar și opinia publică a României se arată în
zilele aceste nedumerită, deși hotărârea con-
siliului de coroană dela Sinaia, la care au par-
ticipat cei mai distinși bărbați de stat ai re-
gatului liber, fără deosebire de partide, a fi-
xat în mod absolut lămurit atitudinea țării
românești în grozava criză europeană, a că-
rei martori suntem.

Deși guvernul român a ținut de atunci să
liniștească în repetite rânduri opinia publică
constatând, că *situația României e neschimba-*
tă dela consiliul de coroană din Sinaia în-
coace, totuș s'a simțit necesitatea, ca bărba-
ții cu răspundere pentru destinele țării româ-
nești să iese din rezerva lor și să-și spună cu-
vântul de ordine.

Această dorință aproape generală a și
fost satisfăcută de dnii *Take Ionescu* și *C. G.*
Disescu.

Intr'un interview acordat ziaristului *I.*
Fermo la Sinaia d. *Take Ionescu* a declarat
între altele:

— *In vremuri obișnuite ți-aș răspunde că*
acțiunea României fiind în mâna guvernului iar
partidul conservator-democrat fiind în opoziție,
eu nu pot să-ți vorbesc decât despre nărerea
noastră, iar nu despre acțiunea României. Și aș
adăoga că părerea noastră e limpede: neutra-
litate locală și definitivă. Cum însă guvernul a
crezut că împrejurările sunt prea mari, ca un
guvern sau un partid să hotărască singur și
ne-a făcut onoarea să ne întrebe și pe noi acum
13 zile, mă simt în drept să spun că hotărârea
luată în comun de neintrare în acțiune este
un lucru prea serios și prea cugetat ca să poată
fi pusă la îndoială în fiecare ceas. Cinstiți ți
spun că nu cunosc absolut nimic, care să fie
de natură a schimba hotărârea țării pentru
neutralitate. Dimpotrivă afirm că niciodată ca
acum nu a fost un mai mare acord între toate
conștiințele românești din toate unghiurile
regatului și din toate clasele sociale. Partizan
sincer al suveranității naționale, văd în această
unanimitate sulfetească siguranța temeiniciei
politice adoptate.

— Dar este posibil să păstrăm neutralitatea?

— *Da. Îți afirm cu cea mai mare siguranță,*
că nu vom fi atacați de nici unul din cele două
mari imperii vecine, cari se războiesc. Amân-
două știu că nu putem permite violarea terito-
rului nostru și nici unul din ele nu va vrea să
adauge la numărul vrăjmașilor săi o jumătate
de milion de soldați.

— Se mai zice că atitudinea României s'ar pu-
tea schimba, dacă vre-o victorie însemnată ar fa-
voriza pe una sau pe alta dintre cele două gru-
pări.

— *România nu merită dezonoarea de a fi*
bănuită, că duce o politică așa de profund imo-
rală, că stă la pândă spre a vedea cine este mai
slab și a-i sări în spate. Dar, în afară de punctul
de vedere moral, acei cari ar face o asemenea
politică, ar risca să se înșele amar. Războiul
actual va fi lung, greu și cu numeroase peri-
peții. El se dă între armate imense pe diferite
câmpuri de bătaie, pe apă și pe uscat. Soarta
lui nu poate atârna de o bătălie sau două. Cine
s'ar crede foarte dibaci, ar putea să rămână în-
selat....

„O datorie de conștiință”.

Sub titlul acesta d. *C. C. Disescu* publică
un important articol în „*La Roumanie*” re-
produs în întreaga pressă din regat ajungând
la următoarea concluziune:

„...În eventualitate că ar exista un astfel
de tratat de alianță (între România și tripla
alianță. N. R.), ca și în acea a unei întregi li-
bere acțiuni, *neutralitatea se impune pentru*
România în situația de față. Și când zic *neu-*
tralitate, înțeleg o situație curată și clară. Să
rămânem străini de războiul dintre statele be-
ligerante, cu toate drepturile și toate obliga-
țiile, atât ale statului român cât și ale supușilor
săi, și în forma cea mai strictă și cea mai lea-
lă, fără de care ne-am expune la sancțiunea
violării regulii neutralității. Cred chiar că e
un interes de ordin superior care trebuie să ne
dicteze această atitudine, — atitudine pe care
o urmează și Italia. Acest interes e *cel al*
păcii.

Este adevărat că, la 1913, noi am intrat
în război. Dar cu ce scop? *Ca să asigurăm*
triumful păcii, acelei păci pe care o dorea
Europa și pe care conferința dela Londra n'a
putut'o aduce la îndeplinire, — ca să stabi-
lim echilibrul politic trebuincios României,
pentru ziua de azi și pentru ziua de mâine.

De ce, în cazul de față, n'am fi noi unul
din elementele cari ar putea da Europei însân-
gerate binefacerile păcii?

M. S. regele Carol al României, tare de
prestigiul său, încins cu o îndoită aureolă de
glorie, este cu totul chemat să coopereze la
inițiativa păcii.

Italia, prin atitudinea și situația ei, este
chemată de sigur să-și exerciteze mediațiun-
ea, alături de Statele-Unite. De ce nu am
participa și noi în al treilea rând?

Atunci de ce să nu urmăm o politică care, asigurându-ne libertatea de acțiune, ne-ar da prin aceasta și putința să impunem pacea, veghind în același timp la interesele noastre naționale?

Carpe diem.”

România.

— Noua alianță balcanică. —

Pe zi ce merge vaza și importanța României tot mai mult iese la lumină. Noua alianță din Balcani, care după știrile ce sosesc din toate părțile e pe cale a se înființa, ar avea în frunte tot regatul român. Înțelepciunea oamenilor dela cârma țării a știut învinge toate neînțelegerile cu vecinii, și a izbutit să creeze o putere armată cu rol hotărâtor în împrejurările de azi. În frământarea aceasta furioasă a Europei ei înțeleg mai bine decât oricine, cari sunt interesele regatului român și ale neamului românesc.

Știrile ce ne sosesc spun că ministrul de interne al Turciei Talaat bey, și prezidentul camerei turcești, Halil au trecut prin Sofia la București. Călătoria aceasta, după zările turcești o fac în numele marelui vizir, care în împrejurările de față nu poate părăsi Constantinopolul.

„Tanin” scrie că plecarea la București a celor doi bărbați de stat e în strânsă legătură cu evenimentele, și are de scop continuarea unor tratative începute de mai înainte.

După „Tasvir-i-Efkâr” Talaat bey și Halil se vor întâlni în București și cu alți bărbați de stat otomani.

Călătoria lor însă e totodată și în legătură cu Bulgaria. La granița bulgară au fost întâmpinați de reprezentanți ai guvernului bulgar, de secretarul general de externe și de personalul legației otomane din Sofia. În Sofia au rămas o zi, unde au avut convorbiri cu membrii guvernului bulgar. În cercurile din Sofia vizita aceasta e considerată ca un eveniment de mare importanță. Toate zările relevă acest fapt, și afirmă că aceste convorbiri din Sofia se vor continua la București.

Semnificativ e că majoritatea ziarelor și revistelor bulgare pledează pentru o legătură prietenească și cât se poate de strânsă cu România. Astfel oficiosul „Cambana” scrie că se cere imperios, ca cele două guverne să realizeze cea mai intimă apropiere și prietenie între București și Sofia, căci numai așa se poate face față situației.

După „Kölnische Zeitung” scopul bărbaților de stat turci e totodată să intervie, atât la București cât și la Sofia pentru aplanarea cât se poate de satisfăcătoare a diferendelor de graniță, ca să nu mai stea nimic în calea unei înțelegeri depline în fața actualei situații internaționale.

Dela Sofia misiunea a plecat la București unde va continua convorbirile cu bărbații politici români.

Importanța mare a acestor convorbiri iese la iveală din păreri generale atât dela Constantinopol, Sofia și București cât și din Viena și Berlin. Căci, după cum scrie „Ikdam” e mare întrebarea că oare în conflagrația aceasta europeană, când incendiul se întinde văzând cu ochii, își vor păstra oare statele din Balcani neutralitatea lor sau ba. România oricât ar fi de favorizată, în curând va trebui să se decidă și ea.

„Reichspost” din izvor diplomatic scrie următoarele:

E într'adevăr pe cale de a se forma o nouă alianță balcanică, însă nu ca unealtă a Rusiei, ci pentru a se apăra împotriva Rusiei, pentru ocrotirea libertății statelor balcanice de est și pentru a se asigura împotriva planurilor Rusiei de a pune mâna pe strămtori și pe Constantinopol.

Lucrările sunt mult mai înaintate decât putem noi afla din știrile ce ne sosesc. Chestiile mai importante sunt deja clarificate, e vorba acum mai mult de amănunte militare decât de înțelegeri principiare. Dacă vechea alianță balcanică era împotriva Turciei, cea nouă va cuprinde și Turcia. Căci soarta Constantinopolului e totodată și soarta vecinilor Turciei. Când Bulgarii ajunseseră la Ciatalgea și erau în marș spre cornul de aur, Rusia le-a strigat poruncitor „stai!” Rusia va trebui acum să vadă, că un zid de potrivnici îi va opri și ei intrarea în Bizanț...

De sigur. Franța și Rusia fac cele mai mari eforturi, ca să țină pe Români departe de alianța turco-bulgară. Dar chiar și când Rusia ar făgădui Românilor o Românie Mare, căreia să-i aparțină și Basarabia, — care bărbat de stat român poate avea încredere într'o politică de felul celeia, care lucrează cu atâta falsitate și vicleșug, cu atâtea minciuni și curse, cum dovedește aceasta cartea albă berlineză despre politica rusească. Nime nu poate crede, că panslavismul rusec, care vrea să înecă totul, are să se oprească smerit în fața micului ostrov de avut național al romanismului.

Lanțul de apărare împotriva Rusiei începe deci în Balcanul estic și se întinde până la Curdistan și în Caucaz.

Conferințele din Sofia și București sunt deci de cea mai mare importanță”.

Un membru al unei diplomații străine a făcut ziarului „Reichspost” următoarele declarații:

E lămurit că România, Bulgaria și Turcia au o serie de interese vitale comune, cari vor fi deslegate acum cu înțelegerea și spre binele lor. Până acum intriga rusească a zădărnicit înțelegerea acestor state. E sigur că acum aceste trei țări își aranjează chestiunile lor de interese fără a fi îndrumate de influințe străine. Blocul balcanic ce se va forma va avea griji înainte de toate de siguranța și influința contractanților săi și pe lângă aceasta, fără a-și părăsi deplina libertate, se va atașa politicii germane și austriace, deoarece numai aceste două puteri pot garanta deplina independență a statelor balcanice de cari e vorba. Noul bloc va fi totodată un factor decisiv la lichidarea definitivă a problemei balcanice. Convorbirile spre bucuria tuturor, au ajuns așa de departe încât procedarea unitară a acestei alianțe de un milion și jumătate de baionete are să aducă și chestiei balcanice o deslegare firească. Turcia și România vor sprijini cu toată greutatea lor aspirațiile bulgare în Macedonia și-și vor lua com-pensații aiurea. Blocul e în avantajul Germaniei și Austriei”...

Atât păreri unora și altora. Bărbații de stat ai regatului român la tot cazul știu ce fac.

Din Albania.

Corpul voluntarilor români în lupte.

— Dela corespondentul nostru. —

Durazzo, 14 August

Mai putea cineva crede, că graiul românesc va suna cândva pe malurile Adriaticei, cum răsună azi? Și nu din gura unei colonii sau al unor exilați, ci comanda românească al unui corp de armată compusă din strănepoții lui Traian, veniți peste mări pentru a da ajutor în pericolul extrem rege și unei țări?

Atunci, când Albania fu declarată de independență, când ea își află și regele în persoana prințului de Wied, toate popoarele învecinate concureau între sine, care pună mai întâi mâna pe terenul comercial și industrial al acestei țări nou născute, dar când fu amenințat când tronul prințului de Wied fu periclitat prin coala revoluționară înscenată și nutrită de popoarele vecine cărora nu le convine existența acestui stat Balcani, toți o părăsiră, toți o lăsară în voia sorții, vând pentru ea numai compătămire iar pentru rege numai mai statul binevoitor de a părăsi țara.

În acest moment de gravitate externă, când țara e în flacări, se formează în România un corp de voluntari români sub conducerea căpitanului Grigorie Cristescu și ca niște pui de lei sprinteni și neînfricabili părăsesc țara, familia și aleargă pe malurile Mării Adriatice ca să-și împlinescă misiunea lor ca strămoșii ai acelor Romani, cari îi colonizase în aceste părți tremere să lățească lumina culturii latine.

Insurgenții atacă capitala dar voluntarii români îl resping.

Insurgenții și-au împlinit amenințarea ce o trimiseră în scris miniștrilor, că ei nu vor mai trata de altfel decât de un foc destul de bine nutrit. Că din ce în ce de vedere politic sau strategic a lăsat guvernul ca insurgenții să se apropie de capitală până chiar la o distanță de 500 metri, nu o înțelege nime.

La ora când începe focul din partea insurgenților voluntarii români se aflau în tabăra lor pe coastă de supra orașului aproape de biserica grecească în fața cu marea și vasele de războiu ale marilor puteri.

La pușcături ce veneau din partea insurgenților pe colinele ce se întind dela Durazzo spre Poarta Esmăna, Miridiții, cari se aflau ca sentinele în șanțurile din aceste părți răspunseră și ei cu focuri, cari la început erau mai rari apoi din ce în ce mai intensivi.

În oraș se credea, că iarăși este numai un alarmă ce se repețea mai în fiecare zi de un timp, dar văzând că pușcăturile devin tot mai dese și mai prelungite, cuitorii fură cuprinși de spaimă și începură a se reșugia spre legații și consulat.

Nu mai decât începură diferitele comande a-și aduna trupe de apărare spre a întări șanțurile. Conducătorii Malisoriilor și a Miridiților trăgeau în aer pușcând la revolvere pentru a-și aduna în jurul lor aderenții proprii. Ofițerii olandezi flueau în diferitele forme de mână la arme soldații albanezi, iar ofițerii austrieci se află aici și manuiază artileria plecarea la posturile lor.

Căpitanul Cristescu, care după ce regele a făcut revista lagărului românesc și rămânând încântat de ce a văzut, l'a avansat la gradul de maior și l'a numit căpitan comandant în capul trupelor din oraș, numai decât dă ordinele de alarmă spre a ține piept asaltului insurgenților.

Înainte de a pleca voluntarii în foc le ținu o vorbă plină de patriotism, dar de încurajat n'avea lipsă, că voluntarii începură a murmura că de ce nu-i trimite în luptă, deoarece ei n'au venit în Albania să facă slujba de sentinele.

Plecând în marș spre foc se formează 3 plutonuri sub comanda locotenentului Iordanescu, iar o secțiune de rezervă sub comanda subofițerului Miculescu.

Primul atac.

Ajunși la poziția stabilită, loc. Iordanescu vede că grupuri de insurgenți coborau de pe culmea dealului spre șanțurile ocupate de Miridiți și unii plecară spre Capo Pala spre a se imbarca într'o luntră cu scopul de a încunșura respective de a surprinde pe Miridiți de două părți.

Atunci dădu ordin tuturor voluntarilor români a intra în acțiune și toți îndreptară armele spre luntră. Insurgenții din luntră se apărau din răspuneri și erau aju-torați și de insurgenții ce se aflau pe coastele dealului fiind aceștia ajutorați chiar de lumina electrică a reflectoarelor de pe vasele de războiu, cari de astădată făcuseră serviciu cu totul contrar intenției lor.

Focul dură o jumătate de oră apoi insurgenții se retraseră cu pierderi simțitoare.

Un echivoc deplorabil.

Lipsind cu totul uniformitatea în acțiunea diferitelor părți de armată de o parte, iar de altă parte multitudine de ofițeri, a diferitelor pozițiuni, trebuie să se nască și câte un incident neplăcut.

Se vede că glonțul vre-unui voluntar român a luat direcțiunea unde se aflau poștați voluntarii austriaci, și din norocire n'a lovit pe nime ținându-i numai în urmă câteva vreme.

Un ofițer austriac însă imediat a făcut semn cu o mână și a alergat la Români atragându-le atențiunea pericolului în care i-a adus.

În restimp majorul Cristescu sosi cu patru voluntari și săi voind a da ordine voluntarilor. Fu însă oprit de voluntarii austriaci și amenințat, că îl vor împușca dacă, ce un glonț de a Românilor va vulnera pe unul de ai lor.

Venind însă ofițerul austriac care plecase spre poșta ocupată de Români și spunându-le că lucrul e adevărat, Cristescu pleacă cu cei patru voluntari, între care se află și De Galvez correspondentul jurnalului „Informaciones di Madrid”, care a fost primit în corpul voluntarilor români cu permisiunea specială a regelui.

Atacul al doilea.

După un interval de o oră, așa pe la 11 insurgenții începură al doilea atac. Cu această ocaziune insurgenții începură a imbarca vre-o 150 inși pe trei luntri spre a se îndrepta spre Capo Pala. Dar fură ochiați de locotenentul Lorescu care ordonă de nou focul. În momentul când se sabia spre a arăta direcțiunea încotro să tragă, fu lovit de un glonț în mână și grav rănit. — În ordin subofițerului Gheorghiu ca să plece cu un grup de voluntari într'ajutorul Mirdiților. Incepând să se de toate părțile Mirdiții din cealaltă parte a colindă cerură ajutorul Românilor care imediat le fu dat. Și unde soseau Români erau primiți cu ovațiuni iar prestațiunile lor erau admirate de toți.

Acest atac a fost foarte înverșunat. Majorul Cristescu care alerga dela poziție la poziție spre a da ordine în atac ori de defensivă, devenise comandantul general al tuturor trupelor.

Încetând focul de o oră Mirdiții, cari au luptat acum în România laolaltă le făcură Românilor mari manifestațiuni de bucurie.

Al trellea atac.

Se vede că insurgenții au voit să pună la probă rezistența a trupelor din jurul regelui, căci nu abia o jumătate de oră de pauză au început de nou focul din toate părțile, formând atacul în semicerc pe orașul Durazzo. — Dar Români de nou au pornit în frunte respingându-i din toate părțile.

Baldini.

Războiul.

Atitudinea Rusiei față de România.

Sinaia. — Ministrul Rusiei la București d. Plehovsky a primit din partea guvernului rus sarcinarea de a comunica guvernului român, toate știrile cari anunță că Rusia ar face pretențiuni militare la frontiera României sunt de doleanță imediată.

Rusia nu are nici un fel de intenție ostilă față de România și nici un fel de gând de a-i război vre-odată neutralitatea.

Imperatul Wilhelm către primarul Berlinului.

Dela cartierul general împăratul Wilhelm a adresat primarului Berlinului următoarea telegramă:

„Cursul operațiunilor de război mă necesită să-mi strănut cartierul meu principal dela Sinaia.

Este o dorință a inimei mele să exprim deosebită cu rămasul meu bun cea mai simțită mulțumire cetățenilor Berlinului pentru manifestațiunile și dovezile dragostei și alipirei lor, care aceste zile grele mi s'a arătat cu prisosință. Mă încred tare în ajutorul lui Dumnezeu, în credința armatei și marinei, și pe neclintita soliditate a poporului german în ceasul primejdiei. Îndreptățiți noastră cauză nu poate fi lipsită de biruință”.

Atitudinea Spaniei.

Berlin. — Agenția „Wolff” anunță, că ambasadorul Spaniei din Berlin, Polo de Bernabé a încredințarea guvernului său a comunicat guvernului german, că Spania în actualul război păstrează o strictă neutralitate.

Consiliu de Coroană.

Viena. — Sub presidenția M. Sale s'a ținut un consiliu de miniștri, la care au luat parte Berchtold ministru de externe, Tisza și Stürgkh miniștrii presidenți, Bilinszky ministru de finanțe și Krobatin ministru de războiu.

Trupele noastre în Serbia.

Semlin. — Trupele noastre la 23 kil. dela Progar au trecut râul Sava și au ocupat Obrenovațul. Obrenovaț e de partea dreaptă a Savei.

Nouii chemări.

După o telegramă din Budapesta trecută prin cenzura militară pe ziua de 24 August vor fi chemați sub arme toți acei rezerviști, completași și glotași cari au fost concediați pentru seceriș respective din cauza numărului complet, precum și recruții, voluntarii și completași asentați în 1914 și toți glotașii de 42 de ani și mai tineri, cari au făcut serviciu militar, dar au fost cu prilejul mobilizării concediați.

Felurite.

„Neue Freie Presse” aduce știrea, că populația din Serbia-nouă părăsește țara în masse, și că poporul s'a răscolit contra armatei.

— Din Sinaia a sosit știrea că 10 mii albanezi în frunte cu Issa Boljetinac au pătruns în Serbia nouă.

Reducerea etalonului.

Din Viena se anunță oficial că Banca Austro-Ungară și-a redus etalonul în ședința de ieri, dela 8 la 6 procente.

Austro-Ungaria și Rusia.

Viena. — „Fremdenblatt” scrie: „Kurier Lwowski” din Lemberg scrie următoarele despre cursul luptelor de lângă Zalosce: Lupta s'a sfârșit cu totală înfrângere a Rușilor. Când Rușii au observat că au ajuns în strâmtoare au căutat să scape cuprinși de mare panică. Voind să împiedece urmărirea trupelor noastre refugiații au nimicit podul de peste Zbrut uitând că o parte din trupele lor au rămas de cealaltă parte a râului. Pe această trupele noastre i-au nimicit. 80 de luptători ruși și tot atâția cai au căzut pe câmpul de luptă. Aproximativ și o altă sută de Ruși și-au pierdut viața în decursul înotării râului. Au fost luați ca prizonieri 67 de inși, între cari 2 ofițeri. Lupta a durat 3 ore.

Cernăuți — „Czernoviczer Allgemeine Zeitung” scrie despre ținuturile de hotar dintre monarhie și Rusia:

La intrarea în Rusia a armatelor noastre satele erau aproape pustii, pentru că toate trupele rusești deja de mult au avertizat populația despre cruzimile soldaților austro-ungari. După ce însă soldații noștri s'au purtat prietenește cu bătrânii rămași în acele sate, încetul cu încetul și ceilalți locuitori ai satelor s'au reîntors și numai decât s'au împrietinit cu soldații noștri.

Franța și Germania.

(A. T. U.) Divizia paralelă a 5-a franceză a fost respinsă lângă Perwez, spre nord dela Namur, de cavaleria germană. Pierderile franceze sunt mari. Trupe din Bavaria și Baden au înfrânt brigada 55 de infanterie franceză care a înaintat până la Weiler, în direcție nord-vestică dela Schlettstadt la 15 kilometri. Brigada franceză, care a suferit mari pierderi, a fost constrânsă să se retragă în dosul munților Vozezi.

Dardanelele.

Din Viena se telegrafiază lui „Budapester Korrespondenz”: După o informație a ziarului „Reichspost” se pare că Anglia și Rusia au încheiat o alianță cu scopul de a obține trecerea peste Dardanele. Turcia, Bulgaria și România îndată vor trebui să ia ofensiva pentru a împiedeca aprinerea Rusiei de Cornul de aur.

Inchiderea Mării Baltice.

Fiume. — Comandamentul marin, la îndrumarea ministerului afacerilor comune, anunță societățile de vapoare că guvernul danez în scopul apărării Daniei, a minat fundul mării în Sud și în Beltul mic și mare, pentru îndepărtarea mișcărilor militare de fărâmi și alele sale și pentru a menține comunicația între diferitele părți ale țării.

Ultimatum Japoniei către Germania.

(Wolff). Secretarul ambasadei japoneze din incredințarea guvernului său a dat o notă ministrului german de afaceri externe, care notă, refe-

rindu-se la alianța anglo-japoneză, pretinde ca vapoarele de războiu germane să fie scoase din apele Japoniei și Chinei sau să le dezarmeze, pentruca necondiționat teritoriile ardate din Chiaociu să fie predate autorităților japoneze în 15 Septembrie și în sfârșit ca aceste condițiuni să le primească până în 23 August.

Germanii în Rusia.

Armatele germane au ocupat orașul rusesc Mlava. Lângă Stallupönen la granița prusiacă a fost luptă sângeroasă. Rușii au fost total bătuti. 3000 de Ruși au căzut prizonieri. 6 mitraliere au căzut în mâna Germanilor.

Rușii se tem de un atac asupra Petersburgului. Tarul s'a mutat la Moscva. De asemenea au fost duse la Moscva toate obiectele prețioase și valorile băncii imperiale.

În Germania a fost reținut prizonier marele duce rus Constantin.

Germanii în Belgia.

Cristiania. — Din Londra sosește știrea că armatele germane au ocolit Namur-ul și au înaintat până la Dinant, aproape de granița franceză.

Germanii la Mulhouse.

În decursul luptei dela Mulhouse, unde Germanii au respins și înfrânt pe Francezi, două batalioane de cetate cu tunuri au înaintat în pasul Schirmek din Vozezi. Au fost respinse însă de Francezi și li s'au luat și tunurile și mitralierele stricate deja. Acesta a fost însă numai un epizod. S'au luat îndată măsuri ca astfel de încercări temerare să nu se mai repete.

România și Bulgaria.

„Südslavische Correspondenz” anunță, că divergențele dintre Bulgaria și România s'au aplanat. Aceasta se vede de acolo, că România s'a retras trupele din Dobrogea, tot asemenea și Bulgaria dela frontierele României.

A doua proclamație a Germaniei către Belgia.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung” scrie că după ocuparea orașului Liege, guvernul german a adresat guvernului din Bruxelles prin mijlocirea uneia dintre puterile neutrale următoarea proclamație:

„Cetatea Liege a fost cucerită cu asalt după o rezistență vitejească. Guvernul german regretă adânc, că în urma atitudinii guvernului belgian față de Germania au avut loc ciocniri sângeroase. Germania nu vine ca dușman în Belgia. Ea numai constrânsă de forța împrejurărilor a trebuit să ia față cu pregătirile militare ale Franței hotărârea gravă, ca să pătrundă în Belgia și să ocupe cetatea Liege cu scopul ca să servească ca bază pentru viitoarele operațiuni militare.

Apărându-și armata belgiană în chipul cel mai strălucit cinstea armelor sale, într-o rezistență vitejească opusă unui număr covârșitor, guvernul german îl roagă pe regele și guvernul belgian să crute Belgia pe mai departe de cruzimile războiului. Guvernul german e aplicat a încheia ori ce înțelegere cu Belgia care e în conformitate cu războiul purtat cu Franța. Germania asigură din nou în chip solemn că n'a fost condusă de intențiunea de a cuceri teritor belgian și că această intenție e departe de ea. Germania e încă aplicată să evacueze imediat regatul belgian imediat ce situația de război o permite aceasta.

Belgia a răspuns la proclamația aceasta în 13 c.:

„Guvernul german repeteste în propunerea sa cererea formulată în ultimatumul din 2 c. Credincoasă obligamentelor sale internaționale. Belgia poate da și acum numai răspunsul care l'a dat la ultimatum și cu atât mai mult cu cât, începând din 3 c. neutralitatea ei a fost călcată și a fost adus pe teritoriul ei un războiu dureros, iar puterile garante au răspuns loial și fără amânare la strigătul său după ajutor”.

Japonia și America.

Berlin. — White, ambasadorul Statelor-Unite la Paris a făcut următoarele declarațiuni ziarului „Berliner Tageblatt”:

„Statele Unite urmăresc cu o deosebită atenție întorsătura aceasta a lucrurilor. Uniunea americană nu are interes, ca Japonia și Rusia în extremul orient să se îmbogățească în paguba Germaniei, ca apoi să ia în mâna lor întreagă stăpânirea orientului”.

Germania de altfel nu-i alterată de loc prin ultimatumul Japoniei, deoarece războiul are să se hotărască în Europa.

Flota rusească.

Odesa e în flacări. Flota s'a răzvrătit și a bombardat orașul.

În Basarabia.

Rușii concentrează mereu forțe și le îndreaptă spre Prut. În aceeași vreme declară că nu vor atinge neutralitatea României. Armata română stă la Prut cu arma la picior, gata de orice eventualitate.

Armatele austriace.

Rușii se retrag mereu dela graniță. Armata austriacă a pătruns cam 50 de kilometri în Rusia. Armatele au ocupat Noveselița și au pătruns până la Mămăliga.

Pe mare.

Incrucișetoarele „Breslau” și „Goeben” după pace au ajuns în Dardanele au fost cumpărate de guvernul otoman cu 80 milioane de mărci, și întăresc astfel flota turcească sub nume turcești.

După unele știri flota franceză și rusească vrea să forțeze Dardanelele și Bosforul.

Flota franceză s'a arătat în apele adriatice și se răspândise vestea că incrucișetoarele austriace „Zrinyi” și „Zenta” au fost nimicite.

Din isvor oficios se vestește, că „Zrinyi” e în port sigur. „Zenta” care lua parte la blocarea Muntenegrului a fost surprinsă de 16 vase de război franceze și s'a luptat îndelung cu ele. După vești străine s'ar fi scufundat. Amiralitatea însă crede că s'a refugiat în vre-un port italian sau albanez.

Submarinul german „U. 15”, care împreună cu alte submarine făcuse recunoașteri dealungul coastei engleze, nu s'a mai întors. Ziarele engleze scriu că a fost nimic de englezi.

În șantierele germane tocmai acum sunt gata alte trei submarine.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 21 August 1914.

Pentru cei de acasă. Pe lista dela noi a mai contribuit d. Gheorghe Iovin din Nădlac 10 cor.

D. Iovin afară de aceasta a pus la dispoziția „Reuniunii femeilor române din Arad” 5 sticle mari, 2 mijlocii și 3 mici de coniac, cu desinația să fie distribuit celor răniți pe câmpul de luptă.

Contribuții la „șatra românească”. Aflăm că în „ziua soldaților” la șatra ridicată de „Reuniunea femeilor române” în fața edificiului Aradî kereskedelmi bank, s'au făcut următoarele contribuții mai mari:

Institutul „Victoria” 100 cor.

Neumann 150 cor.

Urbán 10 cor.

Tenner 10 cor.

Un necunoscut 20 cor.

Moartea Papei. Din Roma sosește știrea telegrafică oficioasă că Papa Pius X a murit ieri noapte la orele 1 și 20 minute.

Voluntarii români din Albania au luat ofensiva. Corespondentul nostru din Durazzo ne scrie cu data de 31 Iulie v. 1914: Ieri, Mercuri seara, maiorul Cristescu a mers la regele și i-a împărțit, că voluntarii români doresc a lua ofensiva contra insurgenților și cer permisiunea ca azi Joi, să-i atace.

Atât regele, cât și maiorul Kroon, comandantul militar olandez a aflat dorința aceasta de o mare cutezanță și numai cu greu s'au învoit, lăsând toată responsabilitatea asupra lui Cristescu.

Azi dimineața la ora 3 a plecat întreg corpul voluntarilor în frunte cu maiorul Cristescu spre Porta Romana. După un marș forțat de o oră a ajuns pe teritoriul dușmanului, care, când a auzit goarnea Românilor și văzându-i uniformați românești, au luat-o la fugă. Numai vre-o câțiva au avut cutezanța de a trage asupra Românilor, dar au pățit-o rău, căci deodată au fost încunjuțați și făcuți prizonieri, 17 la număr. În modul acesta voluntarii noștri au ajuns până la Porta Romana, 7 kilometri distanță dela Durazzo spre nord, iar la ora 10 s'au întors la Durazzo cu prizonierii, cu peste 100 de boi, vaci și o mulțime de arme pe cari poporul speriat le arunca

la picioarele Românilor, ridicând ambele mâni spre ceriu.

După aceste succese admirabile ale Românilor, regele acum dă tot interesul pentru voluntarii români, cari vor forma prima armată de dai Doamne a Albaniei.

Căpitanul Burchi a plecat spre București să aducă alți 500 voluntari, cu o secțiune de artilerie și de geniu. Va veni și o muzică.

Acum se face mare preparațiune de a lua ofensiva spre centrul insurgenților ce se află la Rășbul-Seiak și dacă regele va da maiorului Cristescu comanda tuturor trupelor ce se află în Durazzo, el zice, că în câteva zile depune armele insurgenților la picioarele regelui. Nu înzădar suntem doar „pui de lei”. — Baldini.

Aniversarea 84-a a M. S. Impăratului și regelui Francisc Iosif I s'a serbat la București cu serviciu divin celebrat solemn la catedrala catolică de episcopul Dr. Netzhhammer cu mare asistență. Majestatea Sa regele Carol a fost reprezentat prin adjutanții săi d. coloneli Baranga, Anghelescu și Costescu, asemenea și principele Ferdinand a trimis un adjutant. Curtea fiind la Sinaia. Guvernul a fost reprezentat prin dl ministru de domenii Al. Constantinescu. Din partea legățiunei austro-ungare a asistat consulul general cu personalul legățiunei (contele Czernin e în Sinaia), asemenea și personalul legățiunei germane, apoi atașatul militar lt.-colonel Randa în uniformă, asemenea în uniformă lor de ofițeri în rezervă, viceconsulii de Taxis și Rap. Din partea autorităților românești: dl Emil Petrescu primarul capitalei, general Coandă, inspectorul general al artileriei, general Zottu, șeful statului major cu subșeful general Cristescu, general Gheorghiu, general Aslan, director superior al infanteriei, general Ghenea, admiral Balescu, general Paraschivescu, colonelul Boboc, comandantul pietii, colonel Berindei, locot.-colonel G. Eremie, fost atașat militar al României la Viena, dl Cantuniari directorul prefecturii poliției, Dr. C. Diaconovici, presidentul clubului austro-ungar și toate autoritățile coloniei. Partea mare a publicului o constituiau femeile, mame și soții de ale mobilizaților. Imnul poporal „Doamne ține” a fost cântat, cu acompaniament la orgă, de mai toată asistența și mulți ochi erau plini de lacrimi. Biserica catedrală era împodobită cu drapelul în colorile Austriei, Ungariei și României. — Și la biserica luterană s'a oficiat un Te-Deum, asemenea și la Sinaia, în prezența ministrilor și al corpului diplomatic, și la Iași, în prezența autorităților. — C. Nedelcu.

Ostașul român. Ni se scrie din Bistrița: „Văzând Sașii din Bistrița spuza cea mare de Români, adunată în oraș, s'au luat de gânduri și unii din ei au hotărât să se refugieze la Viena, Berlin, München sau Dumnezeu mai știe unde, și până când Români noștri vin la împlinirea datorinței către tron și patrie chiuind, cântând și jucând, iar nevestele, mamele și surorile lor îi petrec cu cea mai mare însuflețire, bieții Sași vin pâlțiți ca moartea și femeile lor asemenea evreicelor și țigancelor îi petrec plângând și smulgându-și părul de supărare. Fiindcă după publicarea mobilizării generale unii notari din jurul Gherlei au luat pe oameni noaptea din pat și ziua dela lucru câmpului și i-au trimis nepregătiți fără o leacă de merinde la Bistrița, bieții glotași stau de 3 zile fără mâncare. Văzând acestea, doamna comitelui suprem — servească-i spre onoare — a improvizat o colectă publică, din care în casa comitatului a pregătit mâncare caldă pentru glotași.

În Bistrița, la cafenele, la cârciumă, la prăvălie și pe stradă numai vorbă românească se aude și când feciorii noștri strigă „Să trăiască Austro-Ungaria! Jos cu Serbia și cu Rusia!” — se cutremură văzduhul de vorba românească...” — Coresp.

Despărțământul Turda al Asociațiunei a publicat, că își va ținea adunarea generală în Turda la 28 August, când se va aranja expoziție de lucru de mână și seara o petrecere. În urma împrejurărilor grele, cari au urmat asupra patriei noastre, comitetul acestui despărțământ a hotărât să amâne aceste serbări pe timp nehotărât. Avisăm deci pe cei interesați pe calea asta, că nu se vor ținea în 28 August în Turda serbările publicate. — Comitetul despărțământului Turda al Asociațiunei.

Un tânăr român de 20 de ani a treia în foc. Vasile Stupar din Răstolțul-deșert (Sălaj), tânăr de 20 de ani, fiind emigrat de în România, în anul trecut din prilejul mării în România, s'a înrolat ca voluntar în marea României și a făcut campania în Bulgaria. Reintors de acolo, în primăvara anului curent când Wilhelm al Albaniei a cerut ajutor de la state, Stupar s'a anunțat ca voluntar, și în cei 500 de voluntari români, sub comanda maiorului Cristescu, a stat 2 luni în Albania auzind de mobilizarea țării noastre, a plecat imediat și în uniformă de voluntar albanez prezentat la comisiunea de asentare. A fost imediat înrolat la reg. 51 din Cluj unde mai avea doi frați de ai lui și alți conșateni.

Pentru eliberarea tenorului Rădulescu. Rele bucureștene ne aduc știrea, că preotul Rădulescu din Brăila, tatăl tenorului Rădulescu osândit la un an închisoare, a înaintat ministrului român de externe o petițiune prin care solicită să intervină în favoarea fiului său, pe cale diplomatică.

Importanța Olandei. Olanda are un rol foarte însemnat în războiul maritim dintre Anglia și Germania, pentru că dacă va rămâne neutră — precum s'a declarat — Germania nu va fi foarte ușor să-și apere teritoriul îngust între Dania și Olanda. Nu este eschis, că prin Franța a atras pe partea sa Belgia, tocmai guvernul englez va viola neutralitatea Olandezească va fi în detrimentul Angliei, deoarece Olanda are o flotă destul de considerabilă și teptându-se la războiul actual și-a dat toate liniștele, sprijinită și de Germania, ca țară dinspre Anglia să fie foarte întărită.

Răscoală în Caucaz. Ziarul turc „Tasvir” Efkîr anunță, că în mai multe părți în Caucaz locuitorii s'au răscolat contra dominațiunei rusești. Cum se spune, răscoluții au omorât șapte ruși și 80 ostași. E temere în Rusia, că răscolul se va estinde și în alte părți.

Sistarea navigației în Adriatică. Autoritățile de graniță din Fiume înștiințează că e interzisă orice navigație în marea Adriatică.

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul telmann pentru stomac încetează în vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, erile de cap, cărceii de stomac, arderea de mac, apoi tot felul de boale de intestine, de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o gură cafea. Prețul 2 coroane. Pregătește și pediază: Eugen Mittelman, farmacie la „de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (Mittelman)

Ultima oră.

JAPONIA.

Berlin. — Germania a respins ultimatumul Japoniei.

OCUPAREA BRUXELEI.

Berlin. — Armatele germane s'au clos în 30 km. de Bruxelles cu o armată belgiană de 30,000 de oameni, și după o luptă înverșinată au respins-o. Au înaintat apoi și au ocupat orașul, rămasă astfel fără apărare.

A fost o apucătură. În vreme ce o parte mică a armatei asedia Namurul, grosul s'aruncat fulgerător asupra Bruxellesi. Regele belgian a fugit la Anvers.

DARDANELELE.

Constantinopol. — Se dă ca sigur că se va forma comună a României Bulgariei și Turciei.

Ambasadorul francez și cel rus au cerut seama flotelor lor trecerea prin Dardanelele imediata concediere a generalului Liemann și alți ofițeri germani. Poarta a dat refuz categoric.

DUNĂREA.

București. — Guvernul român a declarat că nu mai permite transportări de soldați germani pe Dunăre. La nevoie le va împiedeca de a trece arma.

Turnu-Severin. — Asupra vaporului „Rab” sosit aici, s'a împușcat neconștient un soldat român, chiar și din forturile Belgiei, deși era sub pavilion românesc.

Redactor responsabil: Constantin S. S. S.